

Prof. Dr.
TURAN YILDIRIM

Doç. Dr.
MELİKŞAH YASİN

Yrd. Doç. Dr.
H. EYÜP ÖZDEMİR

Yrd. Doç. Dr. GÜL ÜSTÜN

Dr. ÖZGE OKAY

İDARE HUKUKU

II

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR.....	xvii

Birinci Kısım İDARİ İŞLEMLER

I. Hukuki İşlem Kavramı.....	3
II. İdari İşlemler	4
A. Tanım.....	4
1. İdare İşlevi	7
2. Yasama İşlevi.....	8
3. Yargı İşlevi	17
4. Yürütme İşlevi.....	29
B. İdarenin Özel Hukuk İşlemleri	33
C. Özel Hukuk Kişilerinin İdari İşlemleri	37
D. İdari İşlemlerin Türleri.....	41
1. İki Yanlı-Tek Yanlı İdari İşlemler	42
2. Etkili-Etkisiz İdari İşlemler	43
3. Genel-Birel İdari İşlemler.....	45

E. Düzenleyici İşlemler	46
1. İdarenin düzenleme yetkisi	46
2. Düzenleyici İşlem Yapılmasında Uyulması Gereken Esaslar	48
3. Düzenleyici İşlem Türleri	51
a. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.....	51
b. Tüzük.....	52
c. Yönetmelik.....	54
d. Diğer Düzenleyici İşlemler	57
F. İdari İşlemlerin İptali ve Geri Alınması	58
III. İdari Sözleşmeler.....	72
A. İdari Sözleşmelerin Ölçütleri	73
B. İdari Sözleşme Türleri	80

İkinci Kısım KAMU HİZMETİ

I. Kamu Hizmeti Kavramı.....	87
A. Tanım.....	87
B. Kamu Hizmetinin Unsurları.....	88
II. Kamu Hizmetlerinin Kurulması ve Kaldırılması	91
A. Kamu Hizmetlerinin Kurulması.....	91
B. Kamu Hizmetlerinin Kaldırılması	95
III. Virtüel Kamu Hizmeti.....	96
IV. Kamu Hizmetlerinin Türleri	97
A. Tekelli – Tekelsiz Kamu Hizmetleri.....	97
B. Yürütüldükleri Alana Göre Kamu Hizmetleri.....	98
C. Yararlanma Yöntemlerine Göre Kamu Hizmetleri.....	98
D. Konusuna Göre Kamu Hizmetleri.....	98

V.	Kamu Hizmetlerine İlişkin Temel İlkeler.....	99
A.	Eşitlik.....	99
B.	Tarafsızlık (Nesnellik/Yansızlık)	100
C.	Süreklilik (Devamlılık/Düzenlilik).....	100
D.	Uyarlanma (Değişebilirlik)	101
E.	Meccanilik (Bedavalılık)	102
VI.	Kamu Hizmetlerinin Görülüş Usulleri	108
A.	Kamu Hizmetlerinin Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Görülmesi Usulleri.....	108
1.	Emanet.....	108
2.	Kamu Kurumu Usulü.....	108
B.	Kamu Hizmetlerinin Özel Hukuk Tüzel Kişileri Tarafından Görülme Usulleri	109
1.	Müşterek Emanet.....	109
2.	İltizam.....	109
3.	Ruhsat (İzin).....	110
4.	İmtiyaz.....	110
a.	İmtiyaz Sahibinin Hakları ve Yükümlülükleri	112
b.	İdarenin Hak ve Yükümlülükleri	113
c.	İmtiyaz Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	114
d.	İmtiyaz Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların Yargısal Denetimi.....	114
C.	Yeni Yöntemler	116
1.	3096 sayılı Kanun	116
2.	3465 Sayılı Kanun	118
3.	3996 Sayılı Kanun.....	119
4.	Lisans (Ruhsat) Vererek Yetkilendirme Yöntemi	120
D.	Özel Hukuk Kişilerinin Faaliyetlerinin Desteklenmesi ve Özendirilmesi	120
VII.	Kamu Hizmetlerinin Özelleştirilmesi.....	121

Üçüncü Kısım

KOLLUK

I.	Giriş.....	129
II.	Kolluk Faaliyetinin Amacı Olarak Kamu Düzeni.....	129
	A. Kamu Düzeninin Unsurları	130
	1. Dirlik ve Esenlik.....	131
	2. Güvenlik.....	132
	3. Sağlık.....	133
	B. Kamu Düzeninin İçeriğindeki Genişleme.....	134
III.	İdari Kolluk-Adli Kolluk Ayrımı	135
	A. Ayrımın Konusu.....	135
	B. Ayrımın Güçlükleri	137
	C. Ayrımın Önemi	138
IV.	Genel İdari Kolluk-Özel İdari Kolluk	140
V.	Kolluk Görevlileri	142
	A. Kolluk Makamları.....	142
	B. Kolluk Personeli	143
	1. Merkezi İdare Kolluk Personeli	143
	2. Belediye ve Köy Kolluk Personeli.....	146
	3. Özel İdari Kolluk Personeli	147
VI.	Özel Hukuk Kişileri ve Kolluk Faaliyeti	148
	A. Özel İdari Kolluk Alanında Faaliyette Bulunan Özel Hukuk Kişileri	148
	B. Genel İdari Kolluk ve Güvenlik Hizmeti	149
VII.	Kolluk İşlem ve Usulleri	152
	A. Kolluk İşlemleri.....	152
	B. Kolluk Usulleri	153
	1. Yasaklama Usulü	153

---

2. İzin Usulü.....	154
3. Bildirim Usulü	155
VIII. Kolluk Tedbirlerinin Uygulanması	156
A. Re’sen İcra ve Zor Kullanma Yetkisi.....	156
B. Kolluk Tedbirlerine Uyulmamasının Yaptırımları.....	158
IX. Kolluk Yetkisinin Sınırları.....	160
A. Ölçülülük İlkesi	160
1. Ölçülülük İlkesinin Unsurları.....	161
2. İdari Yargı Denetiminde Ölçülülük İlkesinin Uygulanması	162
3. Yer ve Zaman Bakımından Ölçülülük.....	165
B. Özgürlükler Arasındaki Hiyerarşi Açısından Kolluk Yetkisinin Sınırları.....	165
X. Kolluk Yetkilerinin Yarışması.....	167
A. Genel Kolluk Makamları Arasında Yetki Yarışması	167
B. Genel Kolluk Özel Kolluk Arasında Yetki Yarışması	168
C. Özel Kolluklar Arasında Yetki Yarışması.....	172
XI. Kolluk Yetkilerinin Genişlemesi.....	172
A. Anayasal Dayanak.....	172
B. Olağanüstü Halin Uygulanması.....	174
C. Sıkıyönetimin Uygulanması	175
D. Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal İlanına İlişkin İşlemlerin Yargısal Denetimi	175
E. Olağanüstü Hal ve Sıkıyönetim Tedbirlerinin Yargısal Denetimi	176

Dördüncü Kısım

İDARİ USULLER

Birinci Bölüm

İDARİ USUL

I.	İdari Usulün Tanımı ve Kavram.....	186
II.	İdari Usulün İlkeleri.....	187
	A. Aleniyet İlkesi.....	187
	B. Katılım İlkesi.....	187
	C. Dürüstlük ve İçtenlik İlkesi.....	188
	D. Denge İlkesi.....	188
	E. İnceleme ve Araştırma İlkesi.....	188
	F. İdari İşlemin Gerekçeli Olması.....	188
	G. İdari İşlemlerde İstikrar İlkesi.....	189
	H. Usulde Paralellik İlkesi.....	189
III.	İdari Usulün Kapsamı.....	189
IV.	İdari Usul Kanunu'nun Önemi.....	190
V.	Bilgi Edinme Hakkı Kanunu.....	193
VI.	Genel İdari Usul Kanunu Tasarısı.....	196

İkinci Bölüm

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ

I.	Amme Alacağının Tanımı.....	207
II.	Amme Alacağının Borçlusu.....	210
III.	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü.....	210
	A. Amme Alacaklarının Korunması.....	211

---

1. Teminat	211
2. İhtiyati Haciz	215
3. İhtiyati Tahakkuk	217
4. Diğer Korunma Hükümleri.....	218
a. Amme Alacaklarında Rüçhan Hakkı.....	219
b. Amme Alacaklarını Kesip Ödeme Mecburiyetinde Olanların Sorumluluğu	219
c. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları	219
d. Tahsil Edilen Amme Alacaklarından Yapılacak Reddiyat Sebebiyle Mahsup Edilmesi.....	220
e. Tasarrufun İptali Davaları	220
f. Tasfiye Halinde Olan Amme Borçlusunun Sorumluluğu	222
g. Ortaklıklarda Ortakların Sorumluluğu	223
h. Limited Şirket Ortaklarının Sorumluluğu	223
i. Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu.....	223
j. Birleşme, Devir, Bölünme ve Şekil Değiştirme Halleri.....	225
k. Yurt Dışına Çıkış Tahdidi.....	226
B. Amme Alacağının Tahsili (Toplanması)	226
1. Ödeme	227
a. Ödeme Zamanı.....	227
b. Ödeme Yeri.....	227
c. Ödeme Şekilleri.....	227
d. Ödemenin İspatı.....	227
2. Tecil, Tehir, Ölüm Halinde Takibin Geri Bırakılması ve Gecikme Zammı	228
a. Tecil	228
b. İcranın Yargı Organlarınca Tehiri	229
c. Ölüm Halinde Takibin Geri Bırakılması	229

d. Gecikme Zammı	230
3. Cebren Tahsil.....	230
a. Ödeme Emri.....	231
b. Teminatlı Alacaklıların Takibinde Bildirim	233
c. Haciz	233
ca. Haczedilemeyecek Mallar ve Özel Düzenlemelere Tabi Olan Mallar	235
cb. Üçüncü Kişiyeye Ait Mallar	237
cc. Hacze İştirak	238
cd. Haciz Uygulamasınının Sonuçları.....	238
ce. Aciz Hali.....	239
d. Satış	239
4. İflas Yoluyla Takip	240
C. Amme Alacaklarınının Düşmesi	240
1. Ödeme	240
2. Zamanaşımı.....	240
3. Terkin.....	242

Üçüncü Bölüm

İHALE

KAMU İHALE KANUNU'NA GÖRE

İHALE USULÜ

I. İhale Kavramı	243
II. Kamu İhale Kanunu'na Göre Temel İlkeler.....	244
III. Kamu İhale Kanunu'nda Düzenlenen İhale Usulleri.....	247
A. Açık İhale Usulü.....	248
B. Belli İstekliler Arasında İhale Usulü	248
C. Pazarlık Usulü.....	249

IV. Kamu İhale Kanunu'nda Düzenlenen İhale Usulleri Dışındaki Alım Yöntemleri	250
A. Doğrudan Temin	250
B. Tasarım Yarışmaları	252
V. İhale Sürecinde Verilen Tekliflerin Değerlendirilmesi ve İhalenin Sonuçlandırılması	252
VI. İhale İşlemlerine Karşı Başvuru Yolları.....	254
A. Şikayet Başvurusu.....	255
B. İtirazen Şikayet Başvurusu	257
C. Yargısal Başvuru.....	258

Dördüncü Bölüm

KAMULAŞTIRMA

I. Kamulaştırma Kavramı.....	259
II. Kamulaştırma Usulünün Aşamaları	259
A. Kamulaştırma Öncesi İşlemler	259
1. Kamulaştırma İçin Yeterli Ödeneğin Temin Edilmesi	259
2. Kamu Yararı Kararı	260
3. Kamulaştırılacak Taşınmazın Tespiti ve İdari Şerh.....	261
B. Kamulaştırma Aşaması	262
1. Satın Alma Usulü	262
2. Kamulaştırma Bedelinin Mahkemece Tespiti ve Taşınmaz Malın İdare Adına Tescili	264
3. Trampa Yolu İle Kamulaştırma.....	267
4. Acele Kamulaştırma	267
5. Hakların Sınırlandırılması ve Mülkiyetin İdareye Geçmesi.....	268
C. Dava Hakkı.....	268
D. Bir İdareye Ait Taşınmaz Malın Diğer İdareye Devri.....	269

E. Kamulařtırmadan Vazgeçme ve Geri Alma.....	270
1. İdarenin Tek Taraflı Vazgeçmesi.....	270
2. Tarafların Anlaşmasıyla Vazgeçme ve Devir.....	270
3. Mal Sahibinin Geri Alma Hakkı.....	271
KAYNAKÇA	273